

Vlaamse overheid

Koning Albert II-laan 35 bus 33

1030 BRUSSEL

T 02 553 35 79 kantooruren van 9 tot 12u

ouderenzorg@vlaanderen.be

www.zorg-en-gezondheid.be

Kaderrichtlijn voor de centra voor dagverzorging na de COVID-19 piek

Versie 15 juli 2020

Aandachtspunten:

- Zorg en Gezondheid past dit kader aan indien nodig.
- Deze kaderrichtlijn vervangt de bestaande maatregelen en richtlijnen voor de centra voor dagverzorging.
- Iedere voorziening kan voor zichzelf striktere maatregelen bepalen.
- Meer informatie over testing en de gevaldefinitie zijn te vinden op de [website van Sciensano](#).

U vindt de volgende bijlagen bij deze kaderrichtlijn rechtstreeks op de website van Zorg en Gezondheid:

- Overzicht gebruik persoonlijke beschermingsmiddelen
- Draaiboek contactonderzoek in de thuiszorg
- Herlocalisatie infrastructuur

U vindt updates via:

- <https://www.zorg-en-gezondheid.be/uitbraak-coronavirus-covid-19>
- <https://www.zorg-en-gezondheid.be/corona-richtlijnen-voor-zorgprofessionals>
- <https://www.zorginfecties.be>

Ctrl + klik met linker muisknop = rechtstreeks naar de juiste inhoud gaan

Inhoudsopgave

1.	Situering.....	3
2.	Doordachte planning.....	3
3.	Het “nieuwe normaal”	4
3.1.	Algemene hygiënische maatregelen.....	4
3.2.	Gebruik mondneusmasker	5
3.3.	Contactopsporing.....	5
3.4.	Cohorteren.....	5
4.	Uitzonderlijke maatregelen.....	6
4.1.	Indicatiestellingen en sociaal onderzoek.....	6
4.2.	Herlocalisatie infrastructuur	6
4.3.	Budgettaire maatregelen.....	6
5.	Instructiemateriaal en communicatie	6
6.	Vragen?.....	7

1. SITUERING

Om het risico op COVID-19 in de centra voor dagverzorging te beperken, werd na de heropening en heropstart gevraagd om de dienstverlening van de voorziening tijdelijk aan te passen. Via eerdere periodieke communicatie werden daartoe richtlijnen gegeven.

Rekening houdend met de laatste beslissingen van de Nationale Veiligheidsraad kunnen de centra voor dagverzorging op eigen tempo **evolueren naar een normalisatie van de werkzaamheden**. Het is dus de bedoeling dat de voorziening zelf bepaalt of de huidige maatregelen moeten worden aangepast, rekening houdend met de beslissingen van de Nationale Veiligheidsraad.

Bij de organisatie van de zorg, ondersteuning, hulp- en dienstverlening is een goed evenwicht tussen menselijkheid en veiligheid nodig. Een te restrictief beleid om de veiligheid te garanderen, houdt het risico in dat het menselijk welzijn uit het oog wordt verloren. Als alleen naar het menselijk welzijn wordt gekeken, ontstaat een hoger risico dat veiligheidsmaatregelen niet voldoende worden toegepast. Voor die inschatting wordt gerekend op de kennis en expertise van de voorzieningen.

In het voorliggende document worden een aantal **maatregelen die daarbij blijvend in acht moeten worden genomen**, vermeld. Het komt elk centrum voor dagverzorging toe om – rekening houdend met de eigen inzichten, mogelijkheden en beperkingen – de strategie en maatregelen voor de terugkeer naar de normale werkzaamheden te bepalen.

De maatregelen die de voorzieningen nemen, moeten afgestemd zijn op de beslissingen van de Nationale veiligheidsraad. Informatie over de recentste beslissingen vindt u [hier](#) terug.

2. DOORDACHTTE PLANNING

Voor de heropstart van de normale werkzaamheden beschikt de voorziening over een concrete, dynamische en flexibele planning, waarbij nagedacht wordt over:

- hoe de zorg, ondersteuning, hulp- en dienstverlening zo veilig mogelijk kan worden verleend, rekening houdend met de nood en de kwetsbaarheid van de zorggebruiker en zijn context, de oorspronkelijke werking en de mogelijkheden van de voorziening, het personeel en de vrijwilligers;
- het actueel aantal besmettingen in de brede populatie;
- de meest recente beslissingen van de Nationale Veiligheidsraad;
- maaltijden en cafetaria volgen het [protocol van de horeca](#).

De planning kan een beschrijving bevatten van:

- de activiteiten die worden georganiseerd of in omvang gewijzigd (**wat**): zorg, ondersteuning, hulp- en dienstverlening, het onthaal, de groepsactiviteiten, het vervoer, teamvergaderingen, ... die allen tot doel hebben sociale drukte te vermijden en maximaal de fysieke afstand te behouden;
- **hoe** deze activiteiten worden georganiseerd (methode), het wordt aangeraden om de activiteiten zo veel als mogelijk in de buitenlucht te organiseren;
- de **randvoorwaarden** die vervuld moeten worden, zoals de beschikbaarheid van persoonlijke beschermingsmiddelen, ...;
- de lokale mogelijkheden wat betreft **personeel, infrastructuur en werking**;
- de **periodieke evaluatie** van de activiteiten die georganiseerd worden.

Deze planning kan deel uitmaken van een eigen al bestaand plan. Dit plan wordt regelmatig geëvalueerd, in ieder geval na wijziging van beslissingen van de Nationale Veiligheidsraad. Waar nodig wordt de planning bijgestuurd, onder meer in functie van organisatorische elementen en veiligheidsaspecten van zorggebruikers, mantelzorgers, medewerkers en vrijwilligers.

De nodige preventiemaatregelen en voorbereiding op een mogelijks nieuwe uitbraak worden geïntegreerd binnen de bestaande procedures/draaiboeken/checklists/... die de diensten al gebruiken of nog verder zullen uitwerken.

3. HET “NIEUWE NORMAAL”

Vandaag is nog niet bekend wanneer wetenschappers voldoende kennis over het COVID-19 virus zullen hebben en wanneer een adequate vaccinatie beschikbaar en voldoende toegankelijk zal zijn. Tot die tijd zal een gedrag volgens het “nieuwe normaal” nodig zijn.

3.1. Algemene hygiënische maatregelen

Wees extra waakzaam voor symptomen van COVID-19, alsook dat de huisarts of behandelend arts wordt gecontacteerd zodra er een vermoeden is van een corona-besmetting. Als de huisarts aangeeft dat het inderdaad om een COVID-19 besmetting gaat, worden alle nodige stappen gezet om het isolatiedocument in te vullen en achter te laten bij de gebruiker. Indien nodig zal de huisarts het traject van contacttracing opstarten.

Zowel medewerkers, vrijwilligers, mantelzorgers als gebruikers houden steeds **1,5 meter afstand** (bv. hou hiermee rekening bij het inrichten van de infrastructuur).

Handhygiëne: regelmatig de **handen wassen** met water en zeep (of ontsmetten)

- voor- en na (direct) contact met/of bezoek bij een gebruiker;
- na contact met de directe omgeving van de gebruiker;
- na het uittrekken van handschoenen (indien van toepassing);
- na accidenteel contact met lichaamsvochten, bloed of slijmvliesen (hier: handen wassen en ontsmetten).

Leef **hoest- en niesetiquette** na:

- bedek bij snuiten en niezen de neus en mond met een papieren zakdoek. Gooi de zakdoek nadien in de vuilnisbak. Als je geen zakdoek hebt, hoest of nies dan in je elleboog of voorarm (niet in je hand);
- was na hoesten of niezen je handen met water en vloeibare zeep. Gebruik papieren wegwerphanddoekjes of een schone handdoek om de handen te drogen;
- probeer het aanraken van je gezicht zoveel als mogelijk te beperken.

Ontsmetting voor- en na gebruik van **materialen** is aangeraden.

Om verspreiding van infectieuze partikels in de lucht tegen te gaan, is het aangewezen voor collectiviteiten om maatregelen op het vlak van **ventileren en verluchten** te nemen. De maatregelen met betrekking tot het ventileren en verluchten tijdens de corona-uitbraak in woningen en publiek toegankelijke gebouwen, kan u [hier](#) vinden.

3.2. Gebruik mondneusmasker

Iedere medewerker en vrijwilliger draagt een **mondneusmasker in textiel** bij het betreden van het centrum tenzij de medewerker of vrijwilliger inschat dat het dragen van een **chirurgisch mondneusmasker** vereist is:

- tijdens de zorg en ondersteuning of hulp- en dienstverlening in direct fysiek contact met de gebruiker/patiënt;
- wanneer een afstand van 1,5 meter met de gebruiker/patiënt niet kan gerespecteerd worden, gedurende minstens 15 minuten (cumulatief).

Het mondneusmasker wordt opgehouden tijdens de duur van de zorg, ondersteuning, hulp- en dienstverlening en wordt niet gewisseld tenzij het gebruik van een chirurgisch mondneusmasker in plaats van een mondneusmasker in textiel noodzakelijk wordt.

Indien 1,5 meter afstand niet kan gerespecteerd worden, wordt er aan de gebruiker gevraagd een mondneusmasker in textiel te dragen.

Meer informatie over het gebruik van persoonlijke beschermingsmiddelen kunt u [hier](#) vinden.

Tot het einde van het jaar 2020 blijft het systeem van de bedeling van beschermingsmateriaal behouden.

3.3. Contactopsporing

Samen met de sector werd een **draaiboek** en een **flowchart** over contactonderzoek in de thuiszorg (inclusief de centra voor dagverzorging) uitgewerkt.

Algemene informatie over contactopsporing kunt u [hier](#) vinden.

Indien de algemene hygiënische maatregelen en het gebruik van mondneusmaskers zoals in dit document omschreven, toegepast worden, zal men niet als risico-contact beschouwd worden.

3.4. Cohorteren

De voorzieningen bepalen zelf afhankelijk van het aantal besmettingen hoe ze de principes van **cohortzorg** toepassen voor hun COVID-19 **besmette** gebruikers.

Voorzieningen die geen zorg- en ondersteuning bieden bij COVID-19 besmette gebruikers of toelaten binnen hun werking, besteden wel de nodige aandacht aan het sensibiliseren van gebruikers vb. thuis blijven wanneer je ziek bent.

Opm. De diensten voor gezinszorg en de diensten voor thuisverpleging hebben een specifiek kader uitgewerkt om de dienstoverschrijdende cohortzorg voor hun gebruikers vorm te geven indien nodig. Ook de diensten maatschappelijk werk van het ziekenfonds werkten een cohortplan uit.

4. UITZONDERLIJKE MAATREGELEN

4.1. Indicatiestellingen en sociaal onderzoek

Dit is niet van toepassing op de centra voor dagverzorging.

4.2. Herlocalisatie infrastructuur

Naast de lokale dienstencentra en de centra voor dagopvang werden ook de centra voor dagverzorging omwille van de COVID-19 crisis tijdelijk gesloten. Inmiddels kon de werking opnieuw worden opgestart. Indien de infrastructuur van een centrum nog tijdelijk zou gebruikt worden omwille van COVID-19 redenen, kan een tijdelijke uitzonderlijke **herlocalisatie** van de **infrastructuur** worden aangevraagd. U kunt hiertoe een aanvraag mailen naar ouderenzorg@vlaanderen.be, daarin moeten de volgende gegevens staan: de naam van het centrum voor dagverzorging, het oude en het nieuwe adres van het centrum, de motivatie voor de tijdelijke herlocalisatie, de datum van ingebruikname van de nieuwe locatie en een omschrijving van de infrastructuur van de nieuwe locatie.

4.3. Budgettaire maatregelen

Vele sectoren kregen te kampen met inkomstenverliezen en extra kosten door de COVID-19 crisis en de genomen maatregelen. Per sector wordt bekeken op welke manier compensatie vanuit de Vlaamse overheid mogelijk is. Van zodra hierover duidelijkheid is, zal dit gecommuniceerd worden naar de belanghebbenden.

5. INSTRUMENTMATERIAAL EN COMMUNICATIE

Blijf continu investeren in vorming, sensibilisering en opleiding. Er is allerlei instructie- en vormingsmateriaal beschikbaar om directies van voorzieningen hierbij te ondersteunen op:

- www.zorginfecties.be
- www.zorg-en-gezondheid.be/covid-19-hygiene-en-bescherming
- <https://www.zorg-en-gezondheid.be/covid-19-correct-gebruik-van-beschermingsmateriaal>
- <https://www.zorg-en-gezondheid.be/corona-richtlijnen-voor-zorgprofessionals>
- <https://www.zorg-en-gezondheid.be/affiche-coronavirus-herken-de-symptomen>

Communiceer voldoende en helder over het aanbod en de genomen maatregelen naar alle medewerkers en vrijwilligers, gebruikers en mantelzorgers, doorverwijzers, andere zorgverleners en andere zorgvoorzieningen waarmee u samenwerkt.

6. VRAGEN?

Bevoegde overheidsdienst	Telefoon/mail	Websites
<p>Zorg en Gezondheid</p>	<p>Eventuele vragen en problemen kunt u melden de persoon die bevoegd is voor infectiepreventie.</p> <p>Indien nodig, kan u daarna contact nemen met Zorg en Gezondheid:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Voor de centra voor dagverzorging: ouderenzorg@vlaanderen.be telefonisch tijdens weekdays op het nummer 02 553 35 79, tijdens de kantooruren van 9.00u tot 12.00u. - dienst Infectieziektebestrijding: infectieziektebestrijding@vlaanderen.be Telefonisch: enkel voor artsen en enkel tijdens de kantooruren: <ul style="list-style-type: none"> • Antwerpen: 03 224 62 06; • Limburg: 011 74 22 42; • Oost-Vlaanderen: 09 276 13 70; • Vlaams-Brabant: 016 66 63 53; • West-Vlaanderen: 050 24 79 15. <p>Buiten de kantooruren (enkel voor artsen): 02 512 93 89.</p>	<p>https://www.zorg-en-gezondheid.be/covid-19</p> <p>https://www.zorg-en-gezondheid.be/corona-richtlijnen-voor-zorgprofessionals</p> <p>https://www.zorg-en-gezondheid.be/hier-dragen-wegode-hygi%C3%ABne-op-handen</p> <p>https://www.zorg-en-gezondheid.be/contact-infectieziektebestrijding-en-vaccinatie</p> <p>https://www.zorg-en-gezondheid.be/contactonderzoek</p>
<p>Federale overheid</p>	<p>Contactcenter infolijn voor burgers:</p> <ul style="list-style-type: none"> - tel.: 0800 14 689; - mail: info-coronavirus@health.fgov.be. 	<p>https://covid-19.sciensano.be/nl</p> <p>https://www.info-coronavirus.be/</p>